

«EERSTEHANDELSNAAM»
«ADRES_D»
«POSTCODE» «WOONPLAATSNAAM_D»

Nieuwsbrief voor agrariërs in de gemeente Raalte

Het buitengebied op de hoogte

Dit is de derde nieuwsbrief voor agrariërs uit de gemeente Raalte. In deze nieuwsbrief leest u meer over de kennissessie Zon op grote daken, de bijeenkomst In gesprek met agrariërs en financieel planner Paulien Koopman.

Wilt u later deze nieuwsbrief nog eens nalezen? Kijk dan op www.raalte.nl/buitengebied.

Kennissessie Zon op grote (bedrijfs)daken

Wat zijn de mogelijkheden en belemmeringen? En hoe kunnen we deze belemmeringen aanpakken?

De gemeente Raalte wil zonnepanelen op grote (bedrijfs)daken stimuleren. Dit draagt bij aan ons doel om in onze gemeente meer duurzame elektriciteit op te wekken en uiteindelijk geen fossiele brandstoffen meer te gebruiken.

De gemeente heeft extern advies gevraagd aan de bureau's Fit Our Future en Sweco. Zij hebben onderzoek gedaan naar de kansen voor zon op grote (bedrijfs)daken in onze gemeente. Welke mogelijkheden zijn er? Wat zijn de belemmeringen? En hoe kunnen we deze belemmeringen aanpakken? Tijdens een kennissessie vertellen zij graag meer over de resultaten van het onderzoek en tot welke adviezen zij zijn gekomen. Ook willen we tijdens de kennissessie uw ervaringen ophalen: Waar loopt u tegenaan als het gaat om zon op dak? En wat hebt u hierin nodig van de gemeente?

Wilt u de sessie volgen? Meld u aan

De kennissessie vindt digitaal plaats op 16 februari van 19.30 tot 21.00 uur. Wilt u ook de sessie volgen? Ga naar www.raalte.nl/sessie-zonopdak voor meer informatie en om u aan te melden. Aanmelden is mogelijk tot 14 februari.

Roxan Haarman aan de slag als nieuwe coördinator Salland Boert en Eet Bewust!

Deze maand draagt oud coördinator, Roos Roeleveld, het stokje over. Dit vanwege haar nieuwe baan en overige agrarische projecten in eigen Twentse streek. Hierdoor was het qua afstand en tijd niet meer in te passen. Het streekteam is blij dat ze een goede opvolger hebben gevonden in de persoon van Roxan Haarman. Benieuwd naar Roxan? Ga naar www.sallandboerteneetbewust.nl/roxan-coordinator, want daar stelt ze zich voor!

Bijeenkomst In gesprek met agrariërs

Op 19 januari gingen we tijdens een digitale bijeenkomst in gesprek met agrariërs uit onze gemeente. In het onderstaand overzicht staan de onderwerpen en de contactgegevens van de gespreksleiders. Kon u niet bij deze avond zijn, maar heeft u nog wel een vraag of opmerking? Neem dan contact met de gespreksleider op. Wilt u de powerpoints ontvangen? Stuur dan een mail naar monique.van.schagen@raalte.nl

Ik heb een asbestdak: wat zijn de mogelijkheden en regelingen voor sanering?

Contactpersonen: Jetty Looijenga via asbestdaken@raalte.nl

Heb je nog een asbestdak? De gemeente Raalte kan je verder helpen en meer vertellen over de mogelijkheden, regelingen en subsidies. Zo is er een eenmalig aanbod (geldig tot 1 april 2022) van lokale saneerders, dakdekkers en installateurs gericht op daken tot 500 m².

Wat kan ik met mijn vrijkomende agrarische gebouwen doen?

Contactpersonen: Dennis Witteveen en Justin Hendriks via ruimtecoach@raalte.nl

Naar verwachting komen er in de komende jaren veel agrarische gebouwen leeg te staan. Dit kan bij u een aantal vragen oproepen, bijvoorbeeld over de mogelijkheden rondom slopen of een woning terugbouwen (rood voor rood). Of over verkopen, zodat iemand anders bijvoorbeeld een grotere schuur kan bouwen (schuur voor schuur).

Boeren in deze tijd: wat houdt je bezig?

Contactpersonen: Victor Munster, coördinator van de ZOB (oost@zorgomboerentuinder.nl, 06 223 956 40)

en Monique van Schagen, contactpersoon buitengebied (monique.van.schagen@raalte.nl, 06 838 905 97)

Niemand hoeft jou te vertellen dat boer zijn veel meer is dan een beroep, het is je leven. Met werk dat altijd doorgaat is het niet vanzelfsprekend jezelf tijd te gunnen voor een gesprek over zaken die je bezighouden. Een gesprek met iemand uit je eigen kring, of juist met iemand die verder van je afstaat, kan helderheid geven, een andere invalshoek, nieuw perspectief of een plan van aanpak.

Ik wil mijn bedrijf ontwikkelen, wat kan een erfcoach voor mij betekenen?

Contactpersonen: Babke Roeterdink (broeterdink@stimuland.nl, 06 134 889 67) en Niek Oude Scholten (

niek.oudescholten@pratensis.nl, 06 386 484 47)

De erfcoaches kunnen u als agrariërs helpen om de kansen en mogelijkheden voor hun bedrijf op een rijtje te zetten en te kijken welke stappen u hierin kan zetten. Wat kan de erfcoach voor u betekenen? Of u nu wilt verbreden, doorontwikkelen of stoppen.

Hoe pakken we samen de stikstofreductie in Salland aan?

Contactpersonen: Rudie Haarman (rhaar000@gmail.com), Michiel Sybesma (michielsybesma@balkweg.nl)

Provincie Overijssel staat aan de lat om een aanpak voor de reductie van de stikstofemissie te organiseren. Zij doet dat o.a. via een gebiedsgerichte aanpak in zes gebieden. Salland is één van die gebieden.

Energie opwekken op mijn agrarisch bedrijf: wat kan en mag?

Contactpersonen: Maaïke van der Veen (maaike.vander.veen@raalte.nl, 0610021466) en Frank Middelkoop

(frank@escozon.nl)

Wat zijn de mogelijkheden om duurzame energie op te wekken op uw agrarisch bedrijf? Wat is er mogelijk zonder ingewikkelde procedures? Wat zijn de eerste stappen en waar moet u rekening mee houden?

Ontwikkeling Nationaal Park Sallandse Heuvelrug: wat betekent dit voor de landbouw?

Contactpersonen: Adri Ooms, begeleider van het proces (adri@oomsinnpuls.nl), Rudie Freriks, LTO Salland

(rafreriks@outlook.com)

Verschillende partijen werken aan de totstandkoming van het Nationaal Park Sallandse Heuvelrug. Wat houdt een Nationaal Park in, hoe wordt hier invulling aan gegeven en wat betekent het voor de landbouw?

Uitnodiging bijeenkomst Nationaal Park Sallandse Heuvelrug

Na de digitale bijeenkomst op 19 januari hebben verschillende mensen laten weten dat ze graag verder zouden praten over de plannen rondom het Nationaal Park Sallandse Heuvelrug.

Dat kan op **22 februari in gemeenschapscentrum Elckerlyc in Luttenberg. Inloop vanaf 19.45 uur. De avond begint om 20.00 uur.** Herald Immink, namens de gemeente Raalte betrokken bij de planvorming rondom het Nationaal Park en Rudie Freriks, die LTO vertegenwoordigt bij de besprekingen zullen aanwezig zijn, net als Birgitte Keijzer, programmanager Plattelandsontwikkeling van de gemeente Raalte.

Wilt u hierbij aanwezig zijn? Stuur dan een e-mail naar monique.van.schagen@raalte.nl.

PAS-melder? Meld u bij RVO!

Bent u PAS-melder en heeft u zich voornamelijk nog niet aangemeld bij RVO? Dringend advies is om dit alsnog te doen. Bij RVO kunt u uw PAS-melding omzetten naar een vergunning Wet natuurbescherming als uw situatie voldoet aan de gestelde voorwaarden. Met uw aanmelding bij RVO toont u aan dat u tijdig actie heeft ondernomen voor het verkrijgen van deze vergunning. Daarmee staat u sterker op het moment dat u door partijen uit de samenleving wordt aangesproken op het feit dat u PAS-melder bent.

Kijk hiervoor ook op:

- www.bij12.nl/onderwerpen/stikstof-en-natura2000/vergunningen-en-toestemmingsbesluiten/omzetten-pas-melding
- mijn.rvo.nl/pas-meldingen

Het magazine Natte Voeten, een kijkje in het project Boetelerveld

Natte Voeten is de naam van een eenmalig tijdschrift over het Boetelerveld, uitgegeven door de projectorganisatie die verantwoordelijk was voor het totale Natura 2000-gebiedsproces (2013-2022). Het geeft aan de hand van veel foto's een goede indruk van de omvang en de impact van het totale project.

Het blad is - zolang de voorraad strekt – gratis af te halen bij de receptie van het gemeentehuis. Aanmelden is niet nodig. Kunt u niet komen? Vul dan uw gegevens in op www.raalte.nl/boetelerveld. U ontvangt Natte voeten dan kosteloos thuis.

Financieel planner legt puzzel voor agrarisch ondernemers

Financieel Planner Paulien Koopman zit in Salland regelmatig aan de keukentafel om agrarisch ondernemers inzicht te geven in hun financiële positie op de lange termijn. Na een intensief traject met 140 deelnemers werd ze in december verkozen tot Financieel Planner van het Jaar 2021.

“Het presenteren van cijfers alleen vind ik niet interessant. Wat betekenen die cijfers voor de persoonlijke keuzes die mensen willen maken? Dat inzicht geeft rust.”

In de vorige nieuwsbrief vertelde voormalig melkveehouder Piet Dolman hoe belangrijk financieel inzicht voor hem en zijn vrouw zijn geweest om toekomstplannen te kunnen maken. Paulien zette destijds ook voor hen de zaken op een rij. Als gecertificeerd planner met het keurmerk CFP®, wordt zij voortdurend getoetst op haar kennis en expertise. Het opstellen van een financiële planning voor een agrariër verschilt nadrukkelijk met dat van andere ondernemers, aldus Paulien.

Omgeving

“Bij een financieel plan voor een agrarisch ondernemer heb je te maken met specifieke factoren als fosfaatrechten en de landbouwwijziging. En het zijn toch wel vaak emotionele gesprekken. Meer dan andere ondernemers denken agrariërs na over wat de familie en de omgeving zou kunnen vinden van hun toekomstplannen. De boerderij is misschien al generaties lang in de familie. En wat vinden anderen ervan als er bijvoorbeeld zonnepanelen op het land komen? Veel mensen lopen met een groot aantal vragen rond, ook over welke mogelijkheden er financieel zijn. Ik gebruik vaak de metafoor van de rotonde: je blijft steeds rondjes rijden als je niet weet welke afslag je moet nemen, als je niet weet waar je naar toe wilt.”

Legpuzzel

Voordat Paulien het eerste gesprek aan de keukentafel voert, heeft ze zich uitvoerig verdiept in de gegevens die door de klant zijn aangeleverd, zoals jaarcijfers en belastingaangifte, het aantal hectares, de waarde van de grond en een eventuele tweede woning op het erf. Ze vertelt: “Die gegevens vormen als het ware de puzzelstukjes van de legpuzzel. Tijdens het gesprek leg ik met de klant de hoekjes en de buitenrand, oftewel welke financiële doelen en wensen heeft de klant. Ik kijk vervolgens of er dubbele puzzelstukjes zijn: iemand heeft bijvoorbeeld een arbeidsongeschiktheidsverzekering, maar wil volgend jaar stoppen met werken waarbij vermogen vrijkomt. Zo’n puzzelstukje kan ik dan terzijde schuiven.”

Wensen

Tijdens het eerste gesprek, dat gemiddeld zo’n twee uur duurt, wordt duidelijk welke wensen de klant en zijn eventuele partner voor de toekomst hebben. Is er een opvolger? Een nieuwe bedrijfstak? Genieten van hobby’s en vrije tijd na jaren van hard werken op de boerderij? Wil je je kinderen een bedrag schenken? Of misschien toch Rood voor Rood? Paulien: “We rekenen vooruit tot het moment dat de jongste van beide partners 87 jaar oud is. Het komt voor dat één van beiden al een globaal rekenplaatje in z’n hoofd heeft, maar dat de partner dat beeld nog helemaal niet heeft. Inzicht geeft overzicht. Als Financieel Planner houden we rekening met inflatie, maar ook met wat mensen in de toekomst willen besteden. Wat wil je zelf, dát is belangrijk. Vaar daarbij niet op anderen.”

Notaris

Wanneer Paulien alle puzzelstukjes bij elkaar heeft en een financiële planning heeft opgesteld, volgt het tweede gesprek waarin de resultaten worden besproken. “Vaak verwijs ik dan naar een notaris, de accountant en soms naar een agrarisch coach, als mensen nog duidelijk willen krijgen wat ze echt belangrijk vinden. Het is mooi als je als ondernemer zelf beslissingen kunt blijven nemen door tijdig inzicht te verkrijgen. Zo maakte ik eens een financieel plan voor iemand met gezondheidsproblemen. Hij ging ervan uit dat hij nog vijf jaar door moest werken. Toen we alles op een rijtje hadden, bleek dat hij het jaar erna al zou kunnen stoppen. Dat gegeven gaf al zoveel rust.”

Voldoening

De jury van de verkiezing Financieel Planner van het Jaar was onder andere lovend over de manier waarop Paulien het financieel plan aan de klant presenteert. “Het geeft mij de meeste voldoening wanneer klanten op basis van financieel inzicht, invulling kunnen geven aan hun toekomst.”